

Handling 2020 nr 288

Yttrande över motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Karin Pleijel och Elisabeth Undén väckta motionen avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) och Daniel Bernmar (V) yrkade att motionen skulle tillstyrkas.

Blerta Hoti (S) yrkade att motionen skulle avstyrkas med hänvisning till yttrandet från S den 8 november 2020.

Vid omröstning röstade Blerta Hoti (S), Helene Odenjung (L), Martin Wannholt (D), Hampus Magnusson (M), Marina Johansson (S), Jessica Blixt (D), Emmyly Bönfors (C), Jonas Attenius (S) och ordföranden Axel Josefson (M) för att motionen skulle avstyrkas.

Daniel Bernmar (V), Karin Pleijel (MP) och Grith Fjeldmose (V) röstade för att motionen skulle tillstyrkas.

Jörgen Fogelklou (SD) avstod från att rösta.

Kommunstyrelsen beslutade med nio röster mot tre att avstyrka motionen.

Elisabet Lann (KD) antecknade följande till protokollet: Om jag hade haft rätt att rösta hade jag röstat för att motionen skulle avstyrkas.

Representanterna från S antecknade som yttrande en skrivelse från den 8 december 2020.

Representanterna från M, L, C, KD och D antecknade som yttrande en skrivelse från den 9 december 2020.

Göteborg den 9 december 2020
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yttrande

Socialdemokraterna

2020-12-08

3.1

Yttrande angående Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra rening av dagvatten

Berörda nämnder uppger i sina remissvar att motionen om att öka den biologiska mångfalden i staden ligger i linje med de styrdokument och arbetssätt som deras förvaltningarna redan idag följer. Park- och naturnämnden svarar att de arbetar offensivt med att främja biologisk mångfald och miljö- och klimatnämnden gör bedömningen att det pågår arbete på många håll i staden för att öka biologisk mångfald och öka tillgången på ekosystemtjänster. Därtill har programmet för biologisk mångfald arbetats in i förslaget till miljö- och klimatprogram, vilket nu är ute på remiss. Vi känner oss därmed förvissade om att berörda nämnder idag arbetar medvetet och aktivt med perspektivet att öka den biologiska mångfalden.

Byggnadsnämnden konstaterar dock i sitt remissvar att det finns ett behov av att bättre hantera frågan samlat i planeringen. Det är en viktig synpunkt som har bäring på genomförandet av uppdrag. I flera frågor av liknande karaktär kan vi se ett behov av att skapa tydligare strukturer för att stärka samverkan mellan nämnder och undvika stuprör och parallella strukturer. Det är dock en fråga som bör hanteras på en övergripande strategisk nivå.

Yttrande

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet,
Kristdemokraterna och Demokraterna

2020-12-09

3.1

Yttrande angående Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra rening av dagvatten

Yttrandet

I motionen föreslås att byggnadsnämnden får i uppdrag att i den fysiska planeringen säkerställa att gröna och blå stråk inte byggs bort och att vid behov skapa nya stråk för att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten. Park- och naturnämnden föreslås få i uppdrag att utveckla skötsel för att öka den biologiska mångfalden.

När Göteborg växer och utvecklas är det mycket viktigt att vi bygger ett robust Göteborg, som både står emot klimatförändringar såsom ökat skyfall och värnar den biologiska mångfalden för djur- och växtliv. Vi delar motionärernas intentioner att gröna och blå stråk i Göteborg är en viktig nyckel för att uppnå detta. Vi tror att staden har möjlighet att inte bara värna de stråk som idag finns, utan arbeta aktivt för att utveckla dem. Detta är viktigt ur ett miljö- och klimathänseende, men även för att tillse värdefulla stadskvaliteter och livsvillkor för göteborgarna. Att säkra upp möjligheterna att kunna röra i grönska och nära vatten är helt avgörande kvaliteter i en växande stad som förtätas.

Vår bedömning är dock att de beslutssatser som motionen föreslår inte kommer att göra den skillnad som behövs i det fortsatta arbetet. Motionens intentioner är redan i linje med programmet för biologisk mångfald som arbetats in i det förslag till miljö- och klimatprogram som nu är ute på remiss. Park- och naturnämnden arbetar offensivt med att främja biologisk mångfald, exempelvis genom att lämna högstubbar, friställa stora ekar och skapa biodepåer av död ved. Förvaltningen kommer framöver utveckla arbetet med skötselkategorier av mark för ökad biologisk mångfald. Ett exempel kan vara att lägga om gräsmattor till äng, som idag är kostsamt men eftersträvansvärt ur ett biologiskt mångfaldsperspektiv.

I sitt tjänsteutlåtande understryker stadsbyggnadskontoret det faktum att det finns ett behov av att bättre hantera frågan om de gröna och blå stråken samlat i planeringen. Kontoret bedömer att ett särskilt uppdrag till nämnden inte är nödvändigt då frågorna i första hand bör hanteras inom ramen för ny översiktsplan.

Det största hindret idag är enligt oss varken att byggnadsnämnden eller park- och naturnämnden saknar mål- och uppdragsbeskrivningar som är i linje med motionens förslag. Vår bedömning är att det största hindret för en stadsplanering som möjliggör sammanhängande gröna och blå stråk handlar om brister kopplade till en samordnad stadsbyggnadsprocess. Den nuvarande organisationen har till stor del präglats av en

stuprörproblematik som hindrat effektiv samverkan mellan nämnder och förvaltningar. Nuvarande översiktsplan med fördjupningar har inte varit tillräckligt konkreta för att fungera som strategiskt stöd i detaljplanarbetet och under åren har ett stort antal parallellt styrande dokument vuxit fram från olika nämnder. Däribland park- och naturnämndens grönstrategi, som idag är det dokument som ska styra stadens planering av gröna och blå stråk. Även om de styrande dokumenten innehåller många relevanta målsättningar har det stora antalet program ofta lyfts fram som ett hinder för måluppfyllnad i Göteborgs stadsbyggnadsprocess. Av den anledningen beslutade kommunstyrelsen nyligen att byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, trafiknämnden, park- och naturnämnden samt andra berörda nämnder och styrelser ska utreda förutsättningarna för att samordna planerande styrande dokument inom den strategiska stadsplaneringen, däribland just grönstrategin. Utredningen ska ske samplanerat med processen för den nya översiktsplanen. Parallellt med detta har park- och naturnämnden fått i uppdrag att uppdatera stadens grönstrategi.

Vår bedömning är att det inte finns några genvägar till en bättre strategisk samverkan, som ju är en förutsättning för att säkerställa sammanhängande gröna och blå stråk, ökad biologisk mångfald samt robust och kostnadseffektiv dagvattenhantering. Vi tror att den mest framkomliga vägen är att verka för en bred politisk samverkan i planeringsfrågorna som till stor del kommer att beröras i kommande viktiga ärenden. Bland det mest väsentliga behoven innefattas en mer konkret utformad översiktsplan, sammanslagning av styrande dokumenten samt bred förankring kring den planerade facknämndsorganisationens utformning.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-11-09

Diarienummer 1103/20

Handläggare

Hedwig Andrén

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

Motionen

Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge byggnadsnämnden i uppdrag att i den fysiska planeringen säkerställa att gröna och blå stråk inte byggs bort och att vid behov skapa nya stråk för att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten, samt att park- och naturnämnden får i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder som sköter olika ytor i staden, utveckla skötseln för att öka den biologiska mångfalden.

Motionärerna lyfter att en rapport från FN:s expertpanel för biologisk mångfald visar att av jordens åtta miljoner arter hotas uppemot en miljon av utrotning.

Motionärerna menar att om grönytor i staden hänger samman i stråk istället för att bilda isolerade öar, förbättras spridningsmöjligheter för olika arter och en lösning för att överbrygga befintliga barriärer kan vara att anlägga ekodukter. Genom att sköta de olika grönytor som finns på rätt sätt, kan även dessa bidra till ökad mångfald. Även mindre ytor är viktiga och kan bidra till att öka artrikedomen och stärka motståndskraften för förändringar, såsom klimatförändringar. Grönytor och våtmarker hjälper också till att rena dagvatten samt bidrar till människors välbefinnande och positiva upplevelser av området.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till byggnadsnämnden, park- och naturnämnden, miljö- och klimatinämnden samt kretslopp och vattennämnden. Remissinstansernas svar är sammanställda i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Byggnadsnämnden	Avstyrker Yrkande MP Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.	Sammantaget delar stadsbyggnadskontoret bilden som motionsgivarna ger avseende vikten av grönstrukturen i staden, oavsett om det handlar om den lokala nivån eller den större regionala och anser att det finns

		<p>ett behov av att bättre hantera frågan samlat i planeringen. Byggnadsnämnden bedömer dock att ett särskilt uppdrag till nämnden inte är nödvändigt då frågorna i första hand bör hanteras inom ramen för ny översiktsplan som är ett styrande dokument som beslutas politiskt.</p>
Park- och naturnämnden	<p>Tillstyrker</p> <p>Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.</p>	<p>Park- och naturnämnden anser att motionen ligger i linje med styrdokumentet om biologisk mångfald och ekosystemtjänster som antogs av kommunfullmäktige 2019. Förvaltningen arbetar redan med att främja biologisk mångfald och håller på att utveckla nya skötselkategorier för att skapa ökad biologisk mångfald i alla delar av staden.</p> <p>I tjänsteutlåtandet konstateras att i park- och naturnämndens styrdokument, bland andra Grönstrategi för en tät och grön stad (2014) och park- och naturförvaltningens Naturvårdsprogram (2005), uttrycks vikten av biologisk mångfald och ekosystemtjänster och att förvaltningen således redan arbetar utifrån perspektivet att öka den biologiska mångfalden.</p>
Miljö- och klimatnämnden	<p>Tillstyrker</p> <p>Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.</p>	<p>Miljö- och klimatnämnden framför att sammantaget pågår arbete i staden för att öka den biologiska mångfalden och öka tillgången på ekosystemtjänster på många håll. Nämnden ser dock att fler åtgärder behöver genomföras i en ökad takt för att stärka den biologiska mångfalden och bedömer att de föreslagna åtgärderna ligger i linje med</p>

		beslutade och kommande styrande dokument på området.
Kretslopp och vattennämnden	Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.	Förslaget ligger helt i linje med befintligt arbetssätt hos kretslopp och vatten och bedöms stärka möjligheterna att nå uppsatta mål gröna dagvattenlösningar.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Åtgärder för att öka den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster i staden kan generellt ge ökade kostnader på kort sikt, särskilt vid anläggande och skötsel av utemiljöer. På längre sikt förväntas de dock leda till besparingar genom ökad resiliens¹ för bland annat klimatförändringarnas effekter, genom att skydda mot översvämningar och lindra effekterna vid värmeböljor. Bevarande av befintliga naturmiljöer är ofta mer kostnadseffektivt än att anlägga miljöer i efterhand, ett exempel på detta är att det tar många år för nyplanterade träd att ersätta nedtagna äldre träd i ekonomiskt värde.

Kretslopp och vattennämnden uppger att förslagen i sig innebär varken ökade eller minskade kostnader vad gäller den egna verksamheten, eftersom förvaltningen ändå planerar att utöka arbetet med gröna dagvattenlösningar framöver. Ett ökat antal dagvattenanläggningar i staden kommer på sikt att kräva en utökad underhållsbudget. För att bibehålla önskad funktion både för dagvattenfunktion och biologisk mångfald i öppna system krävs god samordning mellan berörda förvaltningar, i det här fallet mellan kretslopp och vatten och park- och naturförvaltningen.

Utifrån remissinstansernas svar bedömer stadsledningskontoret att motionens förslag innebär något ökande kostnader på kort sikt, men att dessa inte går att kvantifiera.

Bedömning ur ekologisk dimension

Kommunfullmäktige beslöt för ett år sedan att anta ett nytt styrdokument: Göteborgs Stads program för biologisk mångfald och ekosystemtjänster 2019 – 2025.

Styrdokumentet ligger väl inom internationella miljömål, som FN:s Agenda 2030, såväl som nationella och stadens egna miljömål. Innehållet i detta program har nu arbetats in i det förslag till miljö- och klimatprogram som varit ute på remiss.

Dagvattenutsläpp till recipient har en potentiellt stor påverkan på möjligheterna att nå miljö kvalitetsnormer för vatten. Fler gröna dagvattenlösningar bidrar till att komma närmare uppsatta mål om god recipientstatus.

Sammanhängande grönblåa stråk kan förbättra möjligheterna att få till planerade dagvatten- och skyfallsåtgärder. Det finns goda möjligheter att samnyttja ytor för dagvattenhantering med åtgärder för ökad biologisk mångfald.

¹ Motståndskraft och anpassningsförmåga: ett systems långsiktiga förmåga att klara av och vidareutvecklas efter kraftig påverkan.

Bedömning ur social dimension

Att säkerställa en stad med en hög biologisk mångfald och hög leverans av ekosystemtjänster är positivt för alla stadens invånare.

Grönytor och våtmarker bidrar till människors välbefinnande och positiva upplevelser av området.

Jonas Kinnander

Direktör Ärende och utredning

Eva Hessman

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Byggnadsnämndens handlingar 2020-10-20 §491
3. Park- och naturnämndens handlingar 2020-10-19 §170
4. Miljö- och klimatnämndens handlingar 2020-10-20 §156
5. Kretslopp och vattennämndens handlingar 2020-10-15 §189

Handling 2020 nr 171

Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

Nyligen presenterades en rapport från FN:s expertpanel för biologisk mångfald, som visar att av jordens åtta miljoner arter hotas uppemot en miljon av utrotning. Det är mycket alarmerande siffror som är svåra att fullt ut förstå konsekvenserna av.

Det finns många olika sätt att stärka den biologiska mångfalden och att nå god vattenstatus. I Göteborg har Miljöpartiet länge arbetat för att skydda större, särskilt värdefulla naturområden, och att öka andelen ekologiska livsmedel. Men även mindre ytor är viktiga och bidrar till att öka artrikedomen och stärka motståndskraften för förändringar, såsom klimatförändringar. Grönytor och våtmarker hjälper också till att rena dagvatten samt bidrar till människors välbefinnande och positiva upplevelser av området.

Genom att planera så att grönytor hänger samman i stråk istället för att bilda isolerade öar förbättras spridningsmöjligheter för olika arter. En lösning för att överbrygga befintliga barriärer kan vara att anlägga ekodukter. Genom att sköta de olika grönytor som finns på rätt sätt, kan även dessa bidra till ökad mångfald.

Kommunfullmäktige har under 2019 antagit ett program för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Programmet behöver nu omsättas i handling.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Byggnadsnämnden får i uppdrag att i den fysiska planeringen säkerställa att gröna och blå stråk inte byggs bort och att vid behov skapa nya stråk för att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten.
2. Park- och naturnämnden får i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder som sköter olika ytor i staden, utveckla skötseln för att öka den biologiska mångfalden.

Karin Pleijel (MP)

Elisabeth Undén (MP)

Svar på remiss - Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

§ 491, 0651/20

Beslut

I byggnadsnämnden

1. Motionen avstyrks.
2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som yttrande över motionen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Skäl för beslut

Nämnden beslutar i enlighet med de skäl som anges i förvaltningens tjänsteutlåtande.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2020-10-05, med bilaga.

Yrkanden

Adam Wojciechowski (MP) yrkar bifall till yrkandet från MP, protokollets bilaga 2.

Ordföranden Hampus Magnusson (M) yrkar bifall till tjänsteutlåtandet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteutlåtandet.

Justering

Protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Dag för justering

2020-10-21

Vid protokollet

Sekreterare

Linnéa Karlsson

Yrkande MP
Byggnadsnämnden 2020-10-20
Ärende 9
Diarienummer BN 0651/20

Svar på remiss – Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

Utöver klimathotet så är en kraftigt minskad biologisk mångfald den miljöfråga som i nuläget kanske utgör den största utmaningen vi står inför. Även om vi ser det goda arbetet som kontoret gör inom detta område, så anser vi att arbetet med den biologiska mångfalden, genom säkring av gröna och blåa stråk, behöver stärkas.

Vi yrkar därför

Att Tillstyrka motionen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-10-05

Byggnadsnämnden 2020-10-20

Diarienummer 0651/20

Handläggare

Martin Knape

Telefon: 031- 368 19 07

E-post: fornamn.efternamn@sbk.goteborg.se

Svar på remiss - Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

Förslag till beslut

I byggnadsnämnden

1. Motionen avstyrks.
2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som yttrande över motionen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Byggnadsnämnden har mottagit en remiss av en motion från Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och reningen av dagvatten. Motionen föreslår följande uppdrag:

1. Byggnadsnämnden får i uppdrag att i den fysiska planeringen säkerställa att gröna och blå stråk inte byggs bort och att vid behov skapa nya stråk för att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten.
2. Park- och naturnämnden får i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder som sköter olika ytor i staden, utveckla skötseln för att öka den biologiska mångfalden.

Sammantaget delar stadsbyggnadskontoret bilden som motionsgivaren ger avseende vikten av grönstrukturen i staden, oavsett om det handlar om den lokala nivån eller den större regionala och vi anser att det finns ett behov av att bättre hantera frågan samlat i planeringen. Stadsbyggnadskontoret bedömer dock att ett särskilt uppdrag till nämnden inte är nödvändigt då frågorna i första hand bör hanteras inom ramen för ny översiktsplan som ju är ett styrande dokument som ska beslutas politiskt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen/bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension då genomförandet av motionsförslaget enbart är av styrande karaktär och en fråga som kontoret arbetar med ändå.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen/bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension. Ambitionen i motionens förslag är bra men åtgärden riktad mot byggnadsnämndens verksamhet är i första hand styrande och förtydligande samtidigt som den

täcker ett område som nämnden arbetar med ändå. Totalt sett bedöms därför utfallet med eller utan motionen vara samma.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen/bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension. Att säkerställa en stad med en hög biologisk mångfald och hög leverans av ekosystemtjänster är positivt för alla stadens invånare. Kontoret bedömer dock inte att motionen i sig innebär några längre gående åtgärder eller krav än de som redan finns och som kommer hanteras i kommande översiktsplan och till den hörande dokument.

Bilagor

1. Motion

Ärendet

Byggnadsnämnden har mottagit en remiss av en motion från Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och reningen av dagvatten.

Beskrivning av ärendet

Motionen föreslår följande:

1. Byggnadsnämnden får i uppdrag att i den fysiska planeringen säkerställa att gröna och blå stråk inte byggs bort och att vid behov skapa nya stråk för att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten.
2. Park- och naturnämnden får i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder som sköter olika ytor i staden, utveckla skötseln för att öka den biologiska mångfalden.

Stadsbyggnadskontorets bedömning

Kontoret har valt att enbart bedöma och svara på motionens allmänna inriktning och beslutspunkt 1 som omfattar förslag på uppdrag till byggnadsnämnden.

Hur jobbar vi med frågan idag?

Gällande översiktsplan anger att det behövs en genomtänkt och sammanhängande grönstruktur och att det ska anges och beskrivas en grönstruktur att bevara och utveckla. Översiktsplanens inriktningar kan därefter sägas ha konkretiserats i ”Grönstrategi för en tät och grön stad” som beslutades av Park- och Naturnämnden 2014, och bekräftades som ett viktigt strategiskt planeringsunderlag i beslut om aktualitetsförklaring av ÖP i kommunfullmäktige senare samma år. Grönstrategin anger mål och strategier som bland annat omfattar att stärka de gröna kilarna, de blågröna stråken och de gröna kopplingarna i staden samt att utveckla och nyttja ekosystemtjänster. Utöver detta har sedan programmet för Biologisk mångfald och ekosystemtjänster antagits där en viktig del är att värna och utveckla den gröna och blå infrastrukturen.

I detaljplaneringen används stadens utarbetade och politiskt antagna verktyg för ”Kompensationsåtgärder av ekosystemtjänster i plan och exploaterings projekt i Göteborgs Stad”. Detta innebär att funktioner och värden avseende ekosystemtjänster som går förlorade vid en exploatering ska kompenseras. Där är funktionen som spridningskorridor en stödjande ekosystemtjänst medan vattenutjämning och rening är reglerande tjänster som alla ska kompenseras vid förlust.

Det kan också nämnas att just sammanhang och blågrön struktur också är ett av kriterierna i byggnadsnämndens prioriteringar i arbetet med att skydda värdefull natur och kultur.

Generellt om grönstruktur och hantering av vatten

En sammanhängande grön infrastruktur på såväl regional som lokal nivå är en förutsättning för en hög biologisk mångfald i staden vilket i sin tur är en grund för de ekosystemtjänster som är nödvändiga i en hållbar stad. En fungerande grön och blå infrastruktur behöver därför vara en integrerad och viktig del i stadsplaneringen.

I motionen lyfts också kopplingen till dagvattenrening vilket är bra då grönstrukturen utgör en viktig del i en funktionell och hållbar vattenhantering. Kontoret anser dock att frågan behöver nyanseras och breddas. Det kan framstå som att grönstrukturen är

lösningen på stadens dagvattenutmaningar och riktigt så enkelt kan man nog inte säga att det är. Dessutom är vattenutmaningarna i staden fler än enbart dagvatten, exempelvis är hantering av skyfall en viktig aspekt.

Vattenfrågor i allmänhet kan sägas vara en strukturell förutsättning i stadsutvecklingen. Ytligt avledande, fördröjning och rening av vattnet är beroende av topografin. Vattnet, oavsett om det är vardagligt dagvatten eller skyfall, söker sig helt enkelt till lågpunkter i terrängen. Det går alltså inte att behandla eller ta omhand vatten var som helst i staden. Grönstrukturens placering i förhållande till vattenstrukturen är alltså en viktig förutsättning för om vatten kan hanteras. En grönstruktur på ett områdes höjder går exempelvis inte att använda för att rena dagvatten från övriga området. I pågående arbete med vattenfrågorna, bland annat i ny översiktsplan, har det också blivit tydligt att man inte kan förutsätta eller anta att alla grönytor faktiskt kan eller ens bör ta omhand dagvatten även om placeringen är den rätta. Anledningarna kan vara flera men det kan exempelvis handla om att området inte är utformat eller tillräckligt stort för att klara vattenhanteringen rent funktionellt och platsmässigt. Exempelvis innebär hantering av dagvatten i en park att den del av ytan som används för dagvattenändamål inte med enkelhet kan användas till nåt annat eftersom dagvattenanläggningar tillförs vatten i princip året om. Om full övrig funktion ska bibehållas, eller skapas, i parker som ska hantera dagvatten från omkringliggande områden behöver de troligen ges ett större markanspråk än de som normalt anges. Frågan blir än mer komplicerad om man också vill hantera skyfall. Då behöver området utformas för att klara de höga flödena, som är nåt helt annat än det mer vardagliga dagvattnet.

Kontoret ser utifrån detta ett behov av att staden måste bli bättre på att samplanera avledning, fördröjning och rening av vatten med egentligen *all* markanvändning på allmän plats. I detta arbete är grönstrukturen extra viktig och en naturlig plats att använda för hanteringen av vatten, dvs både skyfall och dagvatten. I den mån som vattenstrukturen kan samplaneras och samnyttjas med grönstrukturen är det att föredra eftersom det kan ge många synergieffekter som större biologisk mångfald, attraktivare parkmiljöer, effektivare användning av stadens allmänna plats osv. Grönstrukturen bör därför alltid, så långt som möjligt, bidra till dagvattenrening och annan vattenhantering utan att göra för stora avkall på övriga viktiga funktioner som grönstrukturen har. Särskilt vid nyplanering eller större omvandling av ett område bör samlokalisering vara en rimlig och bra utgångspunkt. I befintliga miljöer kan det krävas insatser i parkmiljön, alternativt beslut rörande prioriteringar kring parkens funktion.

Bedömning av motionens förslag

Ambitionen i motionen är bra och stadsbyggnadskontoret ställer sig bakom behovet av att arbeta för en stärkt grön och blå infrastruktur, en ökad biologisk mångfald, mer ekosystemtjänster och en bättre rening av dagvatten. Samtliga är viktiga utmaningar och förutsättningar att lösa i utvecklingen av en hållbar stad.

Inom nämndens ansvarsområde anser vi att uppdraget att arbeta med att bevara och utveckla stadens grönstruktur och de värden och tjänster den levererar i praktiken redan finns. Grönstrukturen och de tjänster den levererar och de värden den har är redan idag en viktig del av stadsplaneringen.

Samtidigt kan konstateras att stadens samlade arbetssätt gällande både vatten- och grönstrukturen behöver utvecklas ytterligare. Vi behöver exempelvis bli bättre på att

värdera och arbeta med sammanhangen och strukturen samt samplanera frågor på allmän plats för bästa möjliga utfall. Kontoret anser dock att arbetet med stadens grönstruktur och vattenfrågor, just nu bäst hanteras inom ramen för framtagandet av ny översiktsplan. Där finns också möjlighet att hantera dessa frågor gemensamt med och i relation till andra viktiga stadsutvecklingsfrågor.

I framtagandet av ny översiktsplan är just den gröna och grönblå strukturen också en viktig del, liksom hanteringen av vattenfrågor (skyfall, dagvatten, högt vatten, vattenkvalitet mm). Inom ramen för arbetet med ny översiktsplan och fördjupad översiktsplan för centrala staden har exempelvis en fördjupad studie av blågröna stråk genomförts som legat till grund för föreslagna inriktningar kring sammanhängande blågröna stråk och vattennära miljöer. I översiktsplanen föreslås också inriktningar om exempelvis en stärkt biologisk mångfald och mer ekosystemtjänster genom att värna stora sammanhängande naturområden och parker, förlänga de gröna kilarna in i den täta staden genom ett nätverk av väl sammankopplade mindre parker och naturområden samt gröna stråk och hanteringen av vattenfrågor som struktur. Alla visar tydligt på vikten av att arbeta med att stärka och utveckla den gröna och blå strukturen och så långt som möjligt samplanera den med vattenfrågan.

I arbetet med de fördjupade översiktsplanerna har fördjupas frågorna ytterligare avseende exempelvis blågröna stråk, grönstruktur, ekosystemtjänster och hur vattenfrågan kan hanteras och samordnas med annan markanvändning i olika typ- eller delområden.

Samlad bedömning

Sammantaget delar stadsbyggnadskontoret bilden som motionsgivaren ger avseende vikten av grönstrukturen i staden, oavsett om det handlar om den lokala nivån eller den större regionala och vi anser att det finns ett behov av att bättre hantera frågan samlat i planeringen. Stadsbyggnadskontoret bedömer dock att ett särskilt uppdrag till nämnden inte är nödvändigt då frågorna i första hand bör hanteras inom ramen för ny översiktsplan som ju är ett styrande dokument som ska beslutas politiskt.

Henrik Kant

Stadsbyggnadsdirektör

Katja Ketola

Chef Strategiska avdelningen

Yttrande över motion gällande att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

§ 170, 0448/20

Beslut

Park- och naturnämnden tillstyrker motionen Handling 2020 nr 171 – ”Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten” – och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2020-10-05

Yrkanden

Yrkande från D, M, L och C: *Om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten* daterat 2020-10-19 (protokollsbilaga 1)

Martin Nilsson (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut enligt tjänsteutlåtandet.

Propositionsordning

Ordföranden AnnaSara Perslow (C) ställer förvaltningens förslag till beslut mot yrkandet från D, M, L och C, och finner att yrkandet har bifallits.

Martin Nilsson (MP) begär votering.

Ordföranden AnnaSara Perslow (C) ställer voteringsproposition: Ja-röst för bifall till förvaltningens förslag till beslut; nej-röst för bifall till yrkandet från D, M, L och C.

Park- och naturnämnden godkänner voteringspropositionen.

Omröstning

Åsa Hartzell (M), Catarina Börjesson (D), Ingela Jedvert (L), Jan Hammarström (D) och AnnaSara Perslow (C) röstar nej.

Hans T.O. Nilsson (S), Urban Junevik (V), Martin Nilsson (MP), Katarina Wennberg (S), Anna Hildesson (V) och Björn Tidland (SD) röstar ja.

Park- och naturnämnden beslutar med 6 mot 5 röster att bifalla förvaltningens förslag till beslut.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Dag för justering

2020-10-21

Vid protokollet

Sekreterare

Anders Grönberg

Ordförande

AnnaSara Perslow (C)

Justerande

Martin Nilsson (MP)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-10-05

Diarienummer 0448/20

Handläggare: Hans Lindqvist

Telefon: 031-365 58 43

E-post: hans.lindqvist@ponf.goteborg.se

Yttrande över motion gällande att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten.

Förslag till beslut

Park- och naturnämnden tillstyrker motionen Handling 2020 nr 171, ”Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten”, och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.

Sammanfattning

Ärendet gäller en motion från Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten (Handling 2020 nr 171). Motionen är en följd av det styrdokument som antogs av kommunfullmäktige 2019, ”Göteborgs Stads program för biologisk mångfald och ekosystemtjänster 2019 – 2025”, i syfte att konkret säkerställa att stadens gröna och blå stråk bevaras och utvecklas, samt att skötseln på stadens ytor utvecklas för att främja den biologiska mångfalden.

Park- och naturförvaltningen arbetar redan med att främja biologisk mångfald, framför allt i stadens naturområden och naturreservat. För att främja biologisk mångfald i mer urbana miljöer, har förvaltningen under tio-års tid arbetat med att anlägga och sköta ängsmarker. Resultatet har inte varit tillfredställande, dels beroende stadens täta och näringsrika jordar, dels beroende på brist på funktionell och effektiv utrustning att sköta mindre ängsytor. Förvaltningen avser att utveckla arbetet med skötselkategorier för att möta nya behov, vilket innefattar både flerfunktionalitet och förutsättningar för ökad biologisk mångfald. Arbetet kommer att ske i samråd med övriga förvaltningar och bolag inom de samordnade entreprenaderna vilket också ger ett bredare genomslag. Dock kommer omläggning av ytor för att öka den biologiska mångfalden och skapandet av regnbäddar för ytligt omhändertagande av dagvatten öka förvaltningens driftskostnader.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De åtgärder som Park- och naturförvaltningen redan utför i syfte att främja biologisk mångfald, till exempel att lämna högstubbar, friställa stora ekar och skapa biodepåer av död ved, innebär ingen högre kostnad, varken för förvaltningens investerings- eller driftsbudget.

Att lägga om gräsmattor till äng, i syfte att främja pollinerande insekter, innebär en kostnadsökning för förvaltningen. Svårigheten att få en rationell skötsel av mindre ytor påverkar prisbildningen, förvaltningen har idag inte täckning för de ökade kostnader som

skötselkategorin äng innebär. Som ett exempel, från Norra Hisingen, kan nämnas att å-priset för skötselkategorin Gräsmatta C (gräshöjd 4 – 8 cm) kostar 2,90 kr/m² och år, medan Slätter C (slätter en gång om året) med upptag kostar 5,50 kr/m² och år.

Förvaltningen avser att utveckla arbetet med skötselkategorier för att möta nya behov, vilket innefattar både flerfunktionalitet och förutsättningar för ökad biologisk mångfald. Arbetet kommer att ske i samråd med övriga förvaltningar och bolag inom de samordnade entreprenaderna vilket också ger ett bredare genomslag.

Staden bygger och planerar att bygga ytlig avledning av dagvatten, i syfte att fördröja och rena dagvatten innan det når recipient. I den täta staden kan det utföras med vegetationsklädda regnbäddar, vilket förutom att ta hand dagvatten också genererar förutsättningar för biologisk mångfald. Förvaltningen har i dagsläget ingen uppbyggd rationell skötsel för vegetationsklädda regnbäddar, men förvaltningen arbetar med att utveckla så skötlextensiva alternativ som möjligt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Göteborgs stads kommunfullmäktige beslöt för ett år sedan att anta ett nytt styrdokument: ”Göteborgs Stads program för biologisk mångfald och ekosystemtjänster 2019 – 2025”. Styrdokumentet ligger väl inom internationella miljömål, som FN:s Agenda 2030, såväl som nationella och stadens egna miljömål. Ärendet är ett sätt att tydligare ge direktiv om ett mer konkret handhavande inom staden av biologisk mångfald och av rening och fördröjning av dagvatten.

Park- och naturförvaltningen arbetar redan idag med ett antal åtgärder för att främja den biologiska mångfalden, men dessa åtgärder utförs framför allt i stadens naturområden. Förvaltningen har under ett tiotal år försökt skapa ängsmarker på stadens gräsytor. Resultatet har inte varit tillfredsställande. Orsaken är sannolikt den jordmån som staden huvudsakligen har, en tät och styv lerjord med relativt högt näringsinnehåll. Blommande ängsmarker kräver väl-dränerade relativt magra jordar. Men en satsning på att skapa ängsmarker är viktig, då, till exempel, en tredjedel av Sveriges vilda bi-arter, en femtedel av Sveriges fjärilsarter och en tiondel av Sveriges arter av blomflugor finns med på den nationella rödlistan, dvs. tillhör arter som är utrotningshotade (Pollinatörer och pollinering i Sverige, Naturvårdsverket rapport 6841, 2018).

Med ytlig avledning av dagvatten i den täta staden finns det en möjlighet att ytterligare värna den biologiska mångfalden genom att leda dagvattnet i olika vegetationsklädda anläggningar, till exempel svackdiken och regnbäddar.

Bedömning ur social dimension

I förvaltningens huvudsakliga styrdokument, ”Grönstrategi för en tät och grön stad”, poängteras vikten av de gröna kilar och blågröna stråk som går in i staden och hur viktiga dessa är ur ett socialt perspektiv, såväl som ur ett ekologiskt perspektiv. Med de vattendrag och grönområden som staden har finns alla förutsättningar att skapa tilltalande miljöer, både sett till biologisk mångfald, såväl som socialt och estetiskt. Dock har allmän plats mark park och natur oftast andra funktioner som är viktiga för medborgarna, bland annat som vistelseyta, friluftsliv/promenadstråk, lekplats, etc. Åtgärder som utförs för att omhänderta dagvatten eller för att öka den biologiska mångfalden får inte försämra tillgänglighet eller på annat sätt utesluta medborgare från att utnyttja de parker och grönområden som finns i staden.

Samverkan

Ingen samverkan har skett mellan arbetsgivare och de fackliga organisationerna.

Ärendet

Stadsledningskontoret har ombett park- och naturnämnden att lämna synpunkter på Handling 2020 nr 171, Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten. Yttrandet ska lämnas senast 2020-10-29.

Beskrivning av ärendet

Ärendet gäller en motion från Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten (Handling 2020 nr 171). Motionen är en följd av det styrdokument som antogs av kommunfullmäktige 2019, ”Göteborgs Stads program för biologisk mångfald och ekosystemtjänster 2019 – 2025”, i syfte att konkret säkerställa att stadens gröna och blå stråk bevaras och utvecklas, samt att skötseln på stadens ytor utvecklas för att främja den biologiska mångfalden. För Park- och naturnämnden är uppdraget det sistnämnda.

I Park- och naturförvaltningens styrdokument, bland andra Grönstrategi för en tät och grön stad (2014) och Park- och naturförvaltningens Naturvårdsprogram (2005), uttrycks vikten av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Förvaltningen arbetar således redan utifrån perspektivet att öka den biologiska mångfalden. Åtgärder som förvaltningen idag utför i syfte att främja biologisk mångfald är:

Åtgärd	Syfte	Placering/lokal
Skapa högstubbar	Främja mossor, lavar, svampar, vedlevande insekter och fåglar	Natur- och parkmark
Skapa biodepåer	Samla trästockar på specifika platser i syfte att främja arter som ovan	Naturmark
Placera ut mulmholkar	Syfte att efterlikna hålträd för att främja vedlevande insekter	Natur- och parkmark
Återställa och skapa våtmarker	Främja limniska biotoper. Kan också användas för att ta hand om dagvatten.	Naturmark
Ta bort vandringshinder för fisk	Främja vandrande och lekande fisk i stadens vattendrag	Stadens vattendrag
Hitta och återställa kulverterade vattendrag	Som ovan	Stadens vattendrag
Friställa skyddsvärda träd	Skapa utrymme för kronorna på skyddsvärda träd	Natur- och parkmark
Skapa födoplatser för pollinerande insekter	Främja fjärilar och, framförallt, solitära biarter	Alla grönytor inom staden
Skapa boplatser för solitära biarter	Främja solitära biarter	Natur- och parkmark
Sätta upp fågelholkar	Främja häckande fåglar	Natur- och parkmark
Anlägga och sköta större ängsmarker	Främja artrikedomen både av växter och djur	Naturmark

Åtgärd	Syfte	Placering/lokal
Anlägga och sköta mindre ängsytor	Som ovan	Alla trafiknära gräsytor i staden

Huvuddelen av dessa åtgärder är utförda i naturmark. Bland annat sköter förvaltningen idag 27 ha ängar i stadens naturområden. Platser för biodepåer finns angivna i förvaltningens kartsystem. Så är även skötsel av stadens kommunala naturreservat och artfynd som noterats inom staden.

För den bebyggda staden kan åtgärderna utföras i parker och mindre natur- och grönområden. I dessa områden kan vi också skapa ängar, på de ytor där det fungerar med den underliggande jordmånen. I trafiknära ytor kan vi, och har redan gjort på några ställen, skapa ängar, till exempel i rondeller och i trafiknära gräsremсор. Åtgärder för att främja biologisk mångfald kan också utföras i samband med dagvattenhantering, tex svackdiken med blommande vegetation för pollinerande insekter eller med ängsvegetation. Dessa åtgärder kan företrädesvis utföras i småhusområden och de delar av staden med lägre förtätningsgrad. I den täta och centrala staden blir det mer utmanande, då utrymmet är betydligt begränsat. Lösningar man kan se är att använda regnbäddar för att i dessa skapa förutsättningar för biologisk mångfald. I den täta staden måste vi skapa förutsättningar att omhänderta dagvatten för fördröjning och rening. I samband med detta kan vi skapa gröna miljöer i så kallade regnbäddar, vilket ger ytterligare dimensioner på ytligt omhändertagande av dagvatten, både estetiskt och ekologiskt. I detaljplanen för Götaverksgatan kommer det att byggas regnbäddar och i dessa kommer det att anläggas ängsytor.

I drygt tio år har förvaltningen arbetat med äng som skötselkategori inom parkskötseln. Det finns dock en del problem med att få till stånd ängsytor med hög artdiversitet, beroende på den täta, styva och relativt näringsrika lerjorden som är dominerande i Göteborg. Driftsmässigt är det också svårt att få entreprenörer att vilja sköta mindre ängsytor, då det inte finns riktigt bra fungerande maskiner för slåtter och upptag. Stora ängsytor går bra för då används jordbruksslåttmaskin och balmaskin.

Svårigheten att få en rationell skötsel av mindre ytor påverkar prisbilden, förvaltningen har idag inte täckning för de ökade kostnader som skötselkategorin äng innebär. Som ett exempel, från Norra Hisingen, kan nämnas att à-priset för skötselkategorin Gräsmatta C (gräshöjd 4 – 8 cm) kostar 2,90 kr/m² och år, medan Slåtter C (slåtter en gång om året) med upptag kostar 5,50 kr/m² och år.

Förvaltningen avser att utveckla arbetet med skötselkategorier för att möta nya behov, vilket innefattar både flerfunktionalitet och förutsättningar för ökad biologisk mångfald. Arbetet kommer att ske i samråd med övriga förvaltningar och bolag inom de samordnade entreprenaderna vilket också ger ett bredare genomslag.

Vad som också är viktigt i samband med att det skapas ängsytor och ytliga dagvattenanläggningar på allmän plats parkmark är att ytor avsedda för vistelse måste förbli sådana. Det måste också säkerställas att tillgängligheten till dessa vistelseytor inte försvåras. De ytor som oftast fungerar bäst för att omhänderta, fördröja och rena dagvatten är just allmän plats parkmark, men dessa ytor är också avsatta i detaljplaner som vistelseytor för stadens invånare.

Förvaltningens bedömning

Park- och naturförvaltningen anser att motionen ligger i linje med styrdokumentet om biologisk mångfald och ekosystemtjänster som antogs av kommunfullmäktige 2019. Förvaltningen arbetar redan med att främja biologisk mångfald och håller på att utveckla nya skötselkategorier för att skapa ökad biologisk mångfald i alla delar av staden. Dock kommer en ökad andel ytor som sköts som äng eller som vegetationsklädda regnbäddar att innebära ökade driftskostnader för förvaltningen.

Hans Lindqvist

[Planeringsledare Träd]

Linda Nygren

förvaltningsdirektör

§ 156 Dnr 2020-13770

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten, dnr 13770/20

Beslut

Miljö- och klimatnämnden tillstyrker motionen och skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över remiss Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten till kommunstyrelsen.

Handlingar

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2020-10-08 med bilaga.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2020-10-23

Vid protokollet

Sekreterare

Sara Alander

Ordförande

Emmyly Bönfors Jansson (C)

Justerande

Helena Norin (MP)

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla 2020-10-23.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-10-08

Diarienummer 2020-13770

Handläggare

Klara Jansson

Telefon: 031-368 39 23

E-post: klara.jansson@miljo.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten, dnr 13770/20

Förslag till beslut

Miljö- och klimatnämnden tillstyrker motionen och skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över remiss Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) har till kommunfullmäktige lämnat en motion om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten. I motionen ingår förslag om att säkerställa att gröna och blå stråk inte byggs bort i den fysiska planeringen, att nya stråk skapas vid behov, och att skötseln av olika ytor i staden anpassas för att öka den biologiska mångfalden.

Miljöförvaltningen ser att fler åtgärder behöver genomföras i en ökad takt för att stärka den biologiska mångfalden, och bedömer att de föreslagna åtgärderna ligger i linje med beslutade och kommande styrande dokument på området.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Åtgärder för att öka den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster i staden kan generellt ge ökade kostnader på kort sikt, särskilt vid anläggande och skötsel av utemiljöer. På längre sikt förväntas de dock leda till besparingar genom ökad resiliens¹ för bland annat klimatförändringarnas effekter, genom att skydda mot översvämningar och lindra effekterna vid värmeböljor. Bevarande av befintliga naturmiljöer är ofta mer kostnadseffektivt än att anlägga miljöer i efterhand. Ett exempel på detta är att det tar många år för nyplanterade träd att ersätta nedtagna äldre träd i ekonomiskt värde. En bedömning av de ekonomiska effekterna av föreslagna åtgärder bör göras av respektive ansvarig förvaltning.

¹ Motståndskraft och anpassningsförmåga: ett systems långsiktiga förmåga att klara av och vidareutvecklas efter kraftig påverkan.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förslagen i motionen förväntas inverka positivt på den biologiska mångfalden i Göteborg och på människors tillgång till ekosystemtjänster i staden. Omfattningen på denna positiva inverkan blir beroende av vilka åtgärder som väljs och i vilken omfattning de genomförs. Detta utvecklas vidare under ”Förvaltningens bedömning”.

Bedömning ur social dimension

Miljöförvaltningens bedömning är att motionens förslag kan inverka positivt på människors hälsa genom att öka tillgången på ekosystemtjänster i staden, både i närtid om gröna och blå stråk inte byggs bort, och på lång sikt genom högre resiliens vid klimatförändringar. Sett till ett områdes förmåga att leverera ekosystemtjänster är det överlag mer effektivt att bevara grönska på en plats än att försöka återskapa den i efterhand. Ett bevarande av gröna och blå stråk ger bland annat möjlighet till ytor för rekreation, fysisk träning och återhämtning, odling i staden och naturbaserade lösningar för exempelvis bullerdämpning. Gröna ytor ger också svalka under varma sommar dagar, särskilt viktigt för barn och äldre, något som uppmärksammas under senare års värmeböljor.

Bilagor

1. Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten.

Ärendet

Kommunstyrelsen har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att yttra sig över remiss om Motion av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten, senast den 29 oktober 2020. Ärendet har även skickats för yttrande till byggnadsnämnden, park- och naturnämnden samt kretslopp och vattennämnden.

Miljöförvaltningen har bedömt förslagen i remissen och tagit fram förslag till yttrande som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Beskrivning av ärendet

Remissen är en motion till kommunfullmäktige, inlämnad av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP).

Förslag i motionen

Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) skriver i motionen att hoten mot jordens arter är alarmerande, och lyfter vikten av gröna och blå ytor för att öka artrikedomen, stärka stadens motståndskraft för förändringar, rena dagvatten och öka människors välbefinnande. I motionen lyfts även vikten av en sammanhängande grönblå struktur, liksom möjligheterna att öka den biologiska mångfalden genom lämplig skötsel av ytor.

Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) föreslår att:

1. Byggnadsnämnden får i uppdrag att i den fysiska planeringen säkerställa att gröna och blå stråk inte byggs bort och att vid behov skapa nya stråk för att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten.
2. Park- och naturnämnden får i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder som sköter olika ytor i staden, utveckla skötseln för att öka den biologiska mångfalden.

Förvaltningens bedömning

Motionen är i linje med stadens nuvarande lokala miljömål, och de strategier som ingår i program för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Innehållet i detta program har nu arbetats in i det förslag till miljö- och klimatprogram som är ute på remiss.

Den grönblå infrastrukturen är avgörande för arters möjligheter att sprida sig i staden och landskapet. I remissversionen av miljö- och klimatprogrammet hanteras den främst i miljömålet *Göteborg har en hög biologisk mångfald* och i strategin *Vi planerar för en grön och robust stad*. Strategin innebär bland annat att den grönblå infrastrukturen ska integreras som en naturlig och grundläggande del i stadsplaneringen. I remissversionen av programmet föreslås byggnadsnämnden vara samordningsansvarig för denna strategi.

I motionen tas ekodukter upp som ett exempel på lösning för att öka sammanhangen i landskapet. I uppföljningen av nuvarande miljömål *Ett rikt växt- och djurliv* ser miljöförvaltningen att mycket få åtgärder har genomförts för att minska den befintliga väginfrastrukturens barriäreffekter på landlevande växter och djur sedan 2008. Motionen ligger i linje med miljöförvaltningens både tidigare och nuvarande bedömning att fler åtgärder behövs för att minska barriäreffekter i landskapet.

I motionen nämns också särskilt grönytors och våtmarkers möjlighet att rena dagvatten samtidigt som de kan tillhandahålla flera andra värden; de kan vara mångfunktionella. I

den bebyggda staden är konkurrensen om ytorna stor. Staden behöver arbeta både med fler mångfunktionella lösningar och mer samordnat för att säkerställa att de åtgärder som genomförs löser och förebygger problem, och inte bara flyttar eller förändrar dem. En av knäckfrågorna i byggandet av en hållbar stad rör hanteringen av dagvatten. För närvarande pågår ett arbete med att ta fram en åtgärdsplan för god vattenstatus i Göteborg. Syftet med åtgärdsplanen är att effektivisera stadens vattenmiljöarbete genom gemensamma prioriteringsgrunder, tydligare samordning och bättre samarbete inom staden. Utifrån åtgärdsplanen kommer lokala åtgärdsprogram tas fram som beskriver konkreta åtgärder som bör genomföras.

Det pågår redan idag arbete för att genom skötsel av grönytor öka den biologiska mångfalden i staden. Exempel på detta är park- och naturnämndens och kommunala bostadsbolags arbete med att förbättra förutsättningarna för pollinatörer i staden genom anläggande av ängsmarker, fastighetskontorets insatser för ökad biologisk mångfald i skogen och park- och naturförvaltningens anläggning av våtmarker. Miljöförvaltningen ser en positiv utveckling under senare år, men också att ytterligare arbete med anpassad anläggning och skötsel behövs för ökad biologisk mångfald i Göteborg och för att nå våra miljömål. Kommande miljö- och klimatprogram ger möjlighet till ökad samordning inom ramen för de föreslagna strategierna.

Sammantaget pågår arbete i staden för att öka den biologiska mångfalden och öka tillgången på ekosystemtjänster på många håll. Samtidigt behöver fler åtgärder genomföras i en ökad takt för att skynda på arbetet med att stärka den biologiska mångfalden genom lösningar som är hållbara i ett helhetsperspektiv. Dessa åtgärder behöver genomföras på ett strukturerat och samordnat sätt. Miljöförvaltningen bedömer att förslagen i motionen ligger i linje med såväl befintliga som kommande styrande dokument på området.

Anna Ledin

Direktör

Henriette Söderberg

Avdelningschef

§ 189 0538/20

Yttrande över Motion om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

Beslut

Enligt förvaltningens förslag:

Kretslopp och vattennämnden beslutar att skicka bifogat yttrande till kommunstyrelsen som svar på remitterad motion.

Handling

Förvaltningen har 2020-10-01 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Justering

Protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2020-10-15

Vid protokollet

Sekreterare

Emilia Dahlstedt

Ordförande

Claes Johansson

Justerande

Jöran Fagerlund

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-10-01

Diarienummer 0538/20

Stadsutvecklingsavdelningen

Maria Aneljung

Telefon: 031-365 00 00

E-post:

maria.aneljung@kretsloppochvatten.goteborg.se

Yttrande över motion om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden beslutar att skicka bifogat yttrande till kommunstyrelsen som svar på remitterad motion.
2. Paragrafen förklaras härmed omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten till Kretslopp och vattennämnden m.fl.

Enligt motionen behöver antaget program för biologisk mångfald och ekosystemtjänster nu omsättas i handling.

Genom att planera så att grönytor hänger samman i stråk istället för att bilda isolerade öar förbättras spridningsmöjligheter för olika arter. En lösning för att överbrygga befintliga barriärer kan vara att anlägga ekodukter. Genom att sköta de olika grönytor som finns på rätt sätt, kan även dessa bidra till ökad mångfald.

Grönytor och våtmarker hjälper också till att rena dagvatten samt bidrar till människors välbefinnande och positiva upplevelser av området.

Motionens förslag till beslut:

1. Byggnadsnämnden får i uppdrag att i den fysiska planeringen säkerställa att gröna och blå stråk inte byggs bort och att vid behov skapa nya stråk för att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten.
2. Park- och naturnämnden får i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder som sköter olika ytor i staden, utveckla skötseln för att öka den biologiska mångfalden.

Kretslopp och vatten tillstyrker motionen. Förslaget ligger helt i linje med befintligt arbetssätt hos Kretslopp och vatten och bedöms stärka möjligheterna att nå våra mål.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Bilaga 1. Yttrande över motion om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden har att yttra sig över motion om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten.

Kommunstyrelsen har översänt motionen av Karin Pleijel (MP) och Elisabeth Undén (MP) om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten till byggnadsnämnden, park- och naturnämnden, miljö- och klimatnämnden och Kretslopp och vattennämnden för yttrande med svar senast 2020-10-29.

Förvaltningens bedömning

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att:

1. Byggnadsnämnden får i uppdrag att i den fysiska planeringen säkerställa att gröna och blå stråk inte byggs bort och att vid behov skapa nya stråk för att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten.
2. Park- och naturnämnden får i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder som sköter olika ytor i staden, utveckla skötseln för att öka den biologiska mångfalden.

Detta med syfte att konkretisera och möjliggöra implementering av tidigare i kommunfullmäktige antaget program för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Genom att planera så att grönytor hänger samman i stråk istället för att bilda isolerade öar förbättras spridningsmöjligheter för olika arter. En lösning för att överbrygga befintliga barriärer kan vara att anlägga ekodukter. Genom att sköta de olika grönytor som finns på rätt sätt, kan även dessa bidra till ökad mångfald.

Grönytor och våtmarker hjälper också till att rena dagvatten samt bidrar till människors välbefinnande och positiva upplevelser av området.

Kretslopp och vatten tillstyrker motionen. Förslaget ligger helt i linje med befintligt arbetssätt hos Kretslopp och vatten och bedöms stärka möjligheterna att nå våra mål. Sammanhängande grönblåa stråk kommer förbättra möjligheterna att få till planerade dagvatten- och skyfallsåtgärder enligt recipientåtgärdsplan och strukturplaner för skyfall. För att grönytor ska kunna nyttjas till rening av dagvatten krävs att de placeras så att vatten avrinner dit med naturligt fall.

Det finns goda möjligheter att samnyttja ytor för dagvattenhantering med åtgärder för ökad biologisk mångfald.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslagen i sig innebär varken ökade eller minskade kostnader vad gäller Kretslopp och vattens verksamhet, eftersom förvaltningen ändå planerar att utöka arbetet med gröna dagvattenlösningar framöver. Ett ökat antal dagvattenanläggningar i staden kommer på sikt att kräva en utökad underhållsbudget. För att bibehålla önskad funktion både för dagvattenfunktion och biologisk mångfald i öppna system krävs god samordning mellan berörda förvaltningar, i det här fallet Kretslopp och vatten och Park och naturförvaltningen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Motionens förslag bedöms stärka arbetet inom Kretslopp och vatten och i staden med de lokala miljömålen:

Begränsad klimatpåverkan

Frisk luft

Ingen övergödning

Levande sjöar och vattendrag

Grundvatten av god kvalitet

Hav i balans samt levande kust och skärgård

Ett rikt odlingslandskap och myllrande våtmarker

God bebyggd miljö

Ett rikt växt- och djurliv

Dagvattenutsläpp till recipient har en potentiellt stor påverkan på möjligheterna att nå miljö kvalitetsnormer för vatten. Fler gröna dagvattenlösningar bidrar till att komma närmare uppsatta mål om god recipientstatus.

Bedömning ur social dimension

Grönytor och våtmarker bidrar till människors välbefinnande och positiva upplevelser av området.

Expedieringskrets

Kommunstyrelsen

Bilaga 1. Yttrande över motion om att öka den biologiska mångfalden och förbättra reningen av dagvatten

Kretslopp och vatten tillstyrker motionen. Förslaget ligger helt i linje med befintligt arbetssätt hos Kretslopp och vatten och bedöms stärka våra möjligheter att nå våra mål.

Sammanhängande grönblå stråk kommer förbättra möjligheterna att få till planerade dagvatten- och skyfallsåtgärder enligt recipientåtgärdsplan och strukturplaner för skyfall. För att grönytor ska kunna nyttjas till rening av dagvatten krävs att de placeras så att vatten avrinner dit med naturligt fall. Det finns goda möjligheter att samnyttja ytor för dagvattenhantering och ökad biologisk mångfald.